Reverendisſime, Illuſtrisſime ac Excellentisſime Domine,

DOMINE GRATIOSISSIME &c.

ITinerantes, ne, dum fortè incauto pede à vero tramite deflectunt, prorsùs hallucinantes aberrent, aut Andabatarum more procedant, ſeſe paſſim in altum elevare, & vel malos vel montes conſcendere ſolent, quò quaquaverſum circumſpicere, atque hac ratione ex ancipiti, dubióque viarum flexu eluctari valeant; imò nec à Belligerantium more prorsùs alienum eſt, quò magìs in tuto ſint, hoſtémve obſervent, ſeſe monte tueri; cùm itáque in eo, quod hiſce quam demiſſiſſimè oblatum eo, Juriſprudentiæ Bivio per biennium incertus errem, & tempus inſtet, quo pro Juſtitiâ & Legibus dimicandum eſt mihi, non indignabere *Reverendiſſime, Illuſtriſſime ac Excellentiſſime Domine*, ſi ad Montem, quem Illuſtriſſimum Nomen Tuum præ ſe fert, cuíque tota totius Patriæ Salus inclinata recumbit, confugiam Montium Principem, quod ſi mihi Gratioſiſſimè indulſeris, non tantùm iter ad præfixam Studiis meis metam deinceps habebo planum, ſed & hoſtes vel ad confligendum provocare non reformidabo;

Reverendiſſimæ ac Illuſtriſſimæ Excellentiæ Tuæ

Clientum infimus
JOANNES ADOLPHUS DIERNA Bonnenſis.

PROOEMIUM.

JUrisprudentia eſt habitus intellectûs practicus directivus actionum humanarum ad politicam earundem rectitudinem; unde objectum ejus materiale proximum ſtat in actionibus humanis, formale verò in Civili ac Politica earundem rectitudine, quæ, quemadmodum metaphyſicè conſiderata nihil aliud eſt, quàm conformitas horum Actuum cum præſcripto Legum, ità phyſicè accepta importat & Actus & Leges; Equidem non deſunt, etiam inter ipſos Jurisprudentiæ ſtipendiarios, qui Nobiliſſimam illam Civitatum Rectricem ac Gentium Dominam à Cœtu Scientiarum (propriè & ſtrictè talium) eliminare & ad Mechanicam ſortem relegare laborant, ſed tantò audiendi minùs, quantò eſt certius, quòd, ſi non omnes, ſaltem præcipuæ ejus concluſiones ex præmiſſis certis & evidentibus facili conatu deduci poſſint.

ASSERTIO

I. JUs naturale tam firmum eſt, ut nec divinitus mutari poſſit,

Collig. ex §. 11. Inſt. de Jur. Nat. Gent. & Civ. Suarez. lib. 2. de ll. cap. 13. 14. 15. & 16. Hugo Grot. de Jur. belli & pac. lib. 1. cap. 1. num. 5. & 6. Gibalin. lib. 3. Scient. Can. cap. 3. quæſt. 3.

II. Legiſlator tenetur Legibus ſuis ſaltem quoad vim directivam indirectè,

Collig. ex §. ult. Inſt. quib. mod. teſtam. infirm. L. 23. ff. de Legat. 3. & L. 4. Cod. de ll. vid. Aybling. ad ff. de ll. num. 26. & ſeqq. Franz. ad Inſt. de Jur. Nat. Gent. & Civ. num. 42. Somet. ad Inſt. eod. num. 63.

III. Eadem ferè ratione tenentur Clerici Legibus Civilibus, niſi vel nominatim diſponant de perſonis vel rebus Eccleſiaſticis, vel adverſentur Immunitati Eccleſiaſticæ, vel dedeceant Statum Clericalem,

Suarez. lib. 3. de ll. cap. 34. num. 15. Gletle Juriſprud. fundament. lib. 1. tit. 2. cap. 4. §. 5. num. 13. & 14. Franz. ad Inſt. ubi ſup. num. 52. & ſeqq.

IV. Peregrini, hoſpites ſeu advenæ tenentur Legibus particularibus loci per quem tranſeunt,

Suarez. loc. mox cit. cap. 33. num. 3. & ſeqq. Zoëſ. ad ff. de ll. &c. num. 33. Aybling. ad ff. eod. num. 43.

V. Ad obligationem, vim & efficaciam Legis non requiritur acceptatio populi.

Molin. de J. & J. tom. 1. tr. 2. diſp. 23. Lauterb. ad ff. de ll. &c. §. 21. Harpr. ad §. 6. Inſt. de Jur. Nat. Gent. & Civ. num. 15. & ſeqq.

VI. Ad conſuetudinem ſufficiunt duo Actus, ſi ſint planè notorii

Collig. ex cap. 40. de R. J. in 6. Gail. 2. obſ. 31. num. 7. Panormit. in cap. ult. de conſuet. Faber ad Inſt. de Jur. N. G. & Civ. §. 9. num. 8.

VII. Ad conſuetudinem ſufficiunt Actus Extrajudiciales,

Collig. ex L. 38. ff. de ll. Gail. dict. obſ. 31. num. 8. Panormit. in dict. cap. ult. de conſuet. num. 16. Suarez. de ll. lib. 7. cap. 11. num. 2.

VIII. Ad conſuetudinem contra Legem ſufficiunt quoque actus formaliter peccaminoſi

Haunold.

Haunold. de J. & J. tom. 1. cap. 3. controv. 2. num. 140. Gletle part. 1. ſelect. quæſt. 6. num. 3. Schmier de jur. legal. cap. 8. ſect. 2. §. 1. num. 34. & ſeqq.

IX. Jure Canonico etiam adulterini per ſubſequens matrimonium legitimari poſſunt

Collig. ex cap. Tanta. *6.* ⁜. Qui filii ſint legitimi. *junct. cap.* Significaſti 6. ⁜. de eo qui duxit in matrim. quam polluit per adult. *Stryk. in uſ. mod. pandect. de his qui ſui vel alien. jur. ſunt. §. 11. 12. & 13. Hopp. in uſ. hod. Inſt. de nupt. §. 13. vid. quoque Beſold. conſ. 55. num. 54. & ſeqq.*

X. Per ſubſequens matrimonium legitimati, uti in allodiis, ità quoque in feudis ſuccedunt,

Collig. ex 2. feud. 26. §. 4. ver. naturales Roſenth. de feud. cap. 7 concluſ. 18. num. 1. & 2. Zaſ. de feud. p. 8. Schrad. de feud. part. 1. cap. 5. num. 21

XI. Legitimati per ſubſequens matrimonium non conſequuntur Jus primogenituræ

Tiraq. de Jur. primogen. quæſt. 34. Franz. ad inſt. de nupt. part. 3. §. 5. num. 14.

num. 14. & 15. *Gail. lib.* 2. *obſ.* 141. *num.* 3.

XII. Nepos legitimatur per matrimonium avi tam ſi mortuo, quàm ſi vivo filio contractum fuerit,

Fachin. 3. *controv. cap.* 56. *Zoëſ. ad ff. de concub. num.* 8. *Somet. ad Inſt. de nupt. part.* 3. §. 3. *num.* 93.

XIII. Ad legitimationem per ſubſequens matrimonium conſenſus liberorum etiam de Jure Canonico requiritur

Collig. ex c. 1. *de N. O. N. Fachin.* 3. *controv. cap.* 54. *Gletle part.* 1. *ſelect. quæſt.* 8. *num.* 2. *Franz. ad Inſt. de nupt. part.* 3. §. 4. *num.* 9.

XIV. Adoptio non tribuit nobilitatem, etiamſi plena & perfecta fuerit;

Harpr. ad §. 12. *Inſt. de adopt. num.* 5. & *ſeqq. Schambog. ibid. pag.* 128. *Struv. exercit. ad pandect.* 3. *th.* 65. *Tiraquell. de nobilit. cap.* 15. *num.* 5. *Stryk. in uſ. mod. Pandect. de adopt.* §. 8.

XV. Quarta arrogato impuberi in caſum injuſtæ vel emancipationis vel exhæredationis debita, eſt quarta omnium bonorum,

Collig. ex §. 3. *Inſt. de adopt. L.* 2. *Cod.*

eod. & L. ult. ff. Si quid in fraud. patron. &c. Haunold. de J. & J. tom. 1. tr. 4. controv. 2. num. 156. Majer. Manz. ad dict. §. 3. Inſt. de adopt.

XVI. Deciſio *L. Barbarius Philippus 3. ff. de Officio Prætor.* Toties obtinet, quoties adeſt error communis, utilitas publica, & inhabilitas talis, in quam cadit diſpenſatio humana,

Vid. Zoeſ. Brunnem. & Bach. ad dict. tit. & L.

XVII. De Jure Canonico etiam merum imperium mandari ſeu delegari poteſt,

Collig. ex cap. 2. de Offic. Vicarii in 6. & ex cap. 7. de Offic. Ordin. in 6. Schmier. in Juriſprud. Canon. Civ. tom. 1. tr. 5. cap. 7. ſect. 1. §. 3. n. 39. Aybling. ad ff. de Offic. ejus cui mandat. eſt jurisdict. & DD. paſſim ad L. 1. ff. eod.

XVIII. Prorogationi Jurisdictionis, ſecluſo contrario Statuto, adhuc hodie locus eſt, eſto Judex Ordinarius non conſentiat,

Collig. ex L. 27. Cod. de teſtam. Stryk. in uſ. moder. pandect. de Jurisdict. §. 22. & ab eo allegati. Mev. Manz. & Schrader.

XIX. Libellus tam poſt, quàm ante litis conteſtationem mutari poteſt

Collig. ex §. 35. Inſt. de Act. ex L. 4. §. ult. ff. de Noxal. Act. ex L. 3. Cod. de Edend. Brunnem. ad eand. num. ult. Stryk. in uſ. mod. pandect. eod. §. 10. Mynſ. Manz. Harpr. Vinn. Hopp. ad dict. §. 35. Inſt. de act.

XX. Ex pacto nudo nec de Jure Canonico datur Actio

Collig. ex c. 1. de N. O. N. Fachin. 2. Controv. cap. 100. Haunold. de J. & J. tom. 3. tr. 8. cap. 1. Controv. 5. num. 42. Aybling. ad ff. de pact. num 14.

XXI. Pupillus abſque Tutoris authoritate contrahens in præjudicium ſui ne quidem naturaliter obligatur

L. 41. ff. de condict. indeb. L. 29. ff. eod. L. 59. ff. de O. & A. §. 2. Inſt. quib. alien. licet, vel non. Gletle tr. de pact. c. 4. §. 2. num. 9. & 10. Aybling. ad ff. de pact. num. 49. & ſeqq. Franz. ad Inſt. de Obligat. num. 63. & ſeqq.

XXII. Tranſactio bona fide inita ob læſionem reſcindi non poteſt, etiamſi hæc enormiſſima fuerit *Collig.*

Collig. ex L. 78. §. ult. ff. ad SC. Trebell. ex L. 20. Cod. de tranſact. & L. 21. ff. de dol. mal. Lauterb. ad ff. de tranſact. §. 33. Aybling. ad ff. eod. num. 22. & ſeqq. Gail. lib. 2. obſ. 70. num. 13.

XXIII. Tempus reſtitutionis in integrum non currit invincibiliter læſionem ignoranti,

Collig. ex L. fin. Cod. de temporib. in integr. reſtitut. & ex cap. 1. de reſtit. in integr. in 6. Manz. tr. de reſtitut. in integr. tit. 1. num. 36. Gail. lib. 2. obſ. 48. num. 5. Mynſ. cent. 4. obſ. 16. num. 6.

XXIV. Contractus, aliíve Actus inter vivos ex metu geſti valent,

Collig. ex L. 1. ff. quod met. cauſ. & ex §. 1. Inſt. de except. Zoëſ. ad ff. quod met. cauſ. num. 3. & ſeqq. Aybling. ad ff. eod. num. 15. Ludov. ad ff. eod. §. 1.

XXV. Dolus accidentalis dans cauſam contractui bonæ fidei eundem, ex parte decepti, ipſo Jure nullum reddit

Collig. ex L. 16. §. 1. ff. de minor. ex L. 3.

§. *ult.*

§. ult. ff. pro ſoc. L. 7. pr. ff. de dol. mal. Stryk. in uſ. mod. Pandect. de dol. mal. §. 5. Lauterb. ad ff. eod. th. 6. Zoëſ. ad ff. eod. num. 2. & ſeqq.

XXVI. A laudo arbitri nondum homologato datur reductio ad arbitrium boni viri

Collig. ex L. penult. Cod. de Arbit. nov. 82. cap. 11. L. 79. ff. pro Soc. & Receſſ. Imper. de anno 1594. Aybling. ff. de recept. qui arbitr. recep. num. 29. & ſeqq. Gail. lib. 1. obſ. 150. Mynſ. cent. 1. obſ. 33.

XXVII. Quando agitur de vita hominis, non poteſt Judex condemnare eum quem ſcit eſſe innocentem, etiamſi publicè probatus ſit nocens

Collig. ex Exod. 23. Haunold. de J. & J. tom. 5. tr. 2. cap. 1. controv. 6. num. 83. Leſſ. de J. & J. lib. 2. cap. 29. dubit. 10. num. 78. & 84. Zoëſ. ad ff. de Jud. num. 50. & ſeqq.

XXVIII. Actio realis etiam in loco domicilii moveri poteſt.

Collig. ex L. ult. Cod. ubi in rem act. &c. L. un. Cod. ubi de hæred. agatur. & ex

L. 10. ff. de R. V. Ummius de Proceſſ. Jud. diſp. 4. th. 3. num. 16. Carpz. de Proceſſ. tit. 3. art. 1. §. 3. Harpr. ad Inſt. de Act. num. 51.

XXIX. Clericus in Cauſis Civilibus coram Judice Laico reconveniri poteſt.

Gail. lib. 1. obſ. 37. num. 6. Fagnan. ad cap. nullus 2. de for. compet. num. 3. Engel. ad tit. de mutuis petit. num. 6. Haunold. de J. & J. tom. 5. tr. 1. cap. 4. controv. 3. num. 253. Aybling. ad ff. de Jud. num. 112.

XXX. Clericus in cauſis realibus, ſeu actione reali & ratione rei ſitæ coram Judice Laico etiam directè conveniri poteſt

Collig. ex cap. 9. ✠. de for. compet. Gail. lib. 1. obſ. 37. num. 4. Mynſ. cent. 1. obſ. 22. num. 2. & ſeqq. Frantzk. ad ff. de Jud. num. 49.

XXXI. Querela inofficioſi non eſt diſtincta ab hæreditatis petitione.

Lauterb. ad ff. de inoffic. teſtam. §. 7. & 8. Aybling. ad ff. eod. num. 2. & ſeqq. Frantzk. ad ff. eod. num. 4.

& ſeq. Brendel. Exercit. Jurid. de inoff. teſtam. querela. §. 5. Franz. ad Inſt. de inoff. teſt. §. 1. num. 2.

XXXII. In querela inofficioſi eſt locus Edicto ſucceſſorio, ſive ſubſequens in eodem - ſive in diverſo ordine ſuccedendi veniat

L. 34. eod. de inoff. teſtam. & collig. ex L. 14. ac penult. ff. eod. Vinn. lib. 1. ſelect. quæſt. 9. num. 3. Franz. ad Inſt. de inoff. teſtam. num. 19. & ſeqq.

XXXIII. Ex duobus ejuſdem rei emptoribus, is cui priori res eſt tradita eſt potior, etiamſi venditor nominatim promiſerit, quòd rem alteri vendere nolit,

Collig. ex L. 3. Cod. de condict. ob cauſ. dot. L. 15. Cod. de R. V. Fachin. 12. controv. cap. 28. Zoëſ. ad ff. de R. V. num. 8. Franz. ad Inſt. de Act. part. 5. ſect. 3. §. 5. num. 9. & ſeq.

XXXIV. In Actione Publiciana etiam de Jure Canonico ſufficit bonam fidem ab initio acquiſitæ poſſeſſionis adfuiſſe.

Stryk. in uſ. mod. Pandect. de publiciana in rem act. Lauterb. ad ff. eod. §. 8. & 9. Aybling. ad ff. eod. num. 14. & 15.

& 15. Struv. Exercit. ad Pandect. 11. th. 42. Franz. ad Inſt. de Act. part. 5. ſect. 4. §. 6. num. 15. & ſeqq.

XXXV. Emphyteuta emphyteuſin inconſulto Domino directo nec vendere, nec alia ratione alienare poteſt,

Collig. ex L. 3. Cod. de Jur. Emphyteut. Fachin. 3. controv. cap. 97. 6. controv. cap. 98. Zoëſ. ad ff. locat. num. 96. & ſeqq. Franz. ad Inſt. de act. part. 5. ſect. 7. num. 29. & ſeqq.

XXXVI. Emphyteuta per tempus longiſſimum Domino penſionem non ſolvens, immunitatem à ſolvenda penſione non tantùm pro tempore præterito, ſed & pro futuro præſcribit,

Arg. §. 1. tit. 16. Statut. Archi-D. Struv. Exercit. ad Pandect. 11. th. 72. Carpz. part. 2. conſtitut. 3. definit. 17. Franz. ad Inſt. de act. part. 5. ſect. 7. §. 14. num. 35. & ſeqq.

XXXVII. Emphyteuta partem tantùm alienans inconſulto Domino Directo non cadit tota Emphyteuſi, ſed tantùm parte alienata

Collig. ex 2. feud. 38. cap. un. Zoëſ. ad ff. locat. num. 98. Harpr. ad §. 3.

Inſt.

Inſt. de locat. num. 432. Franz. ad Inſt. de Act. part. 5. ſect. 7. num. 39. & ſeqq.

XXXVIII. Emphyteuta emphyteuſin abſque conſenſu Domini directi alienans de rigore Juris non liberatur à pœna caducitatis, eſto eandem ſtatim recuperet,

Collig. ex 2. feud. 44. Jul. Clarus lib. 4. Sent. quæſt. 13. num. 6. Aybling. ad ff. Si ager vectig. num. 43. Zoëſ. ad ff. locat. num. 98.

XXXIX. Dominus emphyteutam ob non ſolutum canonem non poteſt expellere authoritate propria,

Collig. ex L. 13. ff. quod met. cauſ. L. 7. Cod. unde vi, & §. 2. Inſt. de vi bon. rapt. Fachin. 1. Controv. cap. 95. Menoch. de recup. poſſeſſ. remed. 1. num. 78. Harpr. ad §. 3. Inſt. de locat. num. 526.

XL. Emphyteuta finita emphyteuſi meliorationes ordinarias amittit, ſive culpa ſive abſque culpa ejus finita fuerit

Collig. ex L. penult. pr. ff. locat. Fachin. 1. controv. cap. 29. Carpz. part. 2. conſtit. 38. definit. 12. Lauterb. ad ff. Si ager vectig. §. 22. Sande in

Theat. Pract. lib. 3. tit. 6. definit. 6. Brunnem. ad L. pen. ff. locat. num. 2.

XLI. Si ex pluribus ejuſdem emphpteutæ hæredibus quidam annuum canonem ſolvant, quidam non, emphyteuſis tantùm pro parte non ſolventium fit caduca

Collig. ex L. 85 §. 1. ff. de V. O. & L. 8. §. un. ff. de publican. & vectigal. Mant. de tacit. & ambig. convent. lib. 22. tit. 26. num. 16. & ſeqq. Fachin. 1. controv. cap. 97. Franz. ad Inſt. de Act. part. 5. ſect. 7. num. 14.

XLII. Fideicommiſſo gravatus eſt verus rei fideicommiſſo obnoxiæ Dominus

Collig. ex L. 1. Cod. commun. de legat. Knipſch. de fideic. fam. illuſt. cap. 10. num. 10. & ſeqq. Aybling. ad ff. de uſufruct. num. 9. & ſeqq. Majer. ad §. 9. Inſt. de fideicom. hæreditat.

XLIII. Uſusfructus legatus non rranſit ipſo Jure in legatarium, ſed demum mediante facto hæredis

Collig. ex L. 3. ff. de uſufruct. L. 1. §. 2. ff. Si uſufruct. petat. Weſenb. ad ff. de uſufruct. num. 9. Hahn. ad eun-

dem

dem ibid. prope fin. Aybling. ad ff. eod. num. 19. & ſeqq.

XLIV. Patri non debetur uſusfructus feudi filio-familias conſtituti

Zaſ. in ſuo Jur. Feud. cap. 4. num. 6. Roſenth. de feud. cap. 7. concluſ. 14. num. 13. Struv. in Syntag. Jur. Feud. cap. 5. aph. 15. num. ult. Stryk. in uſ. mod. Pandect. §. 9. Franz. ad Inſt. de uſufruct. num. 16. & ſeqq.

XLV. Acquiritur Patri uſusfructus, ſi filius-familias ex cauſa adventitia eum ſtipulatus fuerit,

Collig. ex L. ult. Cod. de uſufruct. Berez. ad eand. Struv. in evolut. controv. exercit. 12. th. 7. Aybling. ad ff. de uſufruct. num. 41.

XLVI. Uſusfructus non tranſit ad hæredes, eſto uſufructuarius maturis jam fructibus decedat

§. 36. Inſt. de rer. diviſ. L. 13. ff. quib. mod. uſusfruct. amittatur. Aybling. ad ff. eod. num. 2. & ſeqq. Franz. ad Inſt. de uſufruct. §. 9num. 43. & 44. Klingens. quæſt. illuſtr. ad Inſt. 29.

XLVII. Uſusfructus patri competens in bonis liberorum adventitiis non extinguitur Profeſſione ejus Religioſa,

Collig. ex Auth. ingreſſi. Cod. de Ss. Eccleſ. Molin. de J. & J. diſp. 9. num. 16. Laym. Theol. Moral. lib. 3. tr. 4. cap. 8. num. 8. Majer. de uſufruct. Aſſert. 52. num. 10. Harpr. ad Inſt. §. 3. de uſufruct. Gletle Aſſert. Jurid. 23.

XLVIII. Uſusfructus competens patri in bonis liberorum adventitiis nec extinguitur Profeſſione Religioſa liberorum

Collig. ex L. 1. ff. de R. J. Haunold. de J. & J. tr. 3. cap. 2. num. 124. Sanchez. lib. 7. oper. moral. cap. 13. & præter alios ſup. cit. Franz. ad Inſt. de uſufruct. §. 4. num. 14.

XLIX. Uſus etiam in rebus unico uſu conſumptibilibus à dominio ſeparari poteſt,

Henno in ſua Theolog. Dogmat. tract. 2. de J. & J. diſp. 2. quæſt. 3. Aybling. ad ff. de uſ. & habitat. num. 17. & ſeqq. aliique tam Theologi quàm JCti paſſim.

L. In Actione Confeſſoria probanda eſt ſervitus, etiamſi Actor in quaſi Profeſſione conſtitutus ſit *Collig.*

ſold. de mut. cap. 8. num. 4. Aybling. ad ff. de reb. credit. num. 46. & ſeqq.

LXIV. Exceptio non numeratæ pecuniæ, ſi probari velit ac poſſit, etiam poſt biennium opponi poteſt

Carpz. part. 1. conſtit. 32. definit. 66. Schilt. ad ff. exercit. 22. §. 31. Mev. part. 2. deciſ. 22. Sande lib. 3. deciſ. tit. 2. definit. 1. Harpr. ad §. un. Inſt. de lit. obligat. num. 12. Hopp. ad eund.

LXV. Juramentum adjectum actui invalido non firmat illum in linea juſtitiæ, etiamſi actus ille abſque peccato ſervari poſſit,

Collig. ex cap. 28. de jurejur. Henno in Theol. Dogmat. tract. in decal. diſp. 2. quæſt. 2. art. 7. concluſ. 1. Frantzk. lib. 2. reſol. 6. num. 9. Gletle part. 2. Pandect. cap. 3. num. 17. Aybling. ad ff. de jurejur. num. 7. & ſeqq.

LXVI. Proſtibulum ſeu meretrix ratione ejus, quod accepit pro uſu corporis, non tenetur condictione ob turpem vel injuſtam cauſam

L. 4. §. 3. ff. de condict. ob turp. vel injuſt. cauſ. Gletle part. 3. ſelect. quæſt.

F *cap. 6.*

cap. 6. num. 9. Franz. ad Inſt. de act. part. 6. ſect. 2. §. 3. num. 18. Aybling. ad ff. de condict. ob turp. vel vel injuſt. cauſ. num. 5. & ſeqq.

LXII. Condictio furtiva adversùs hæredes furis datur in ſolidum, eſto ad eos nihil pervenerit

L. 9. ff. de condict. furt. & Collig. ex L. 5. & 7. ff. eod. Brunnem. ad dict. L. 9. num. 1. Vinn. Harpr. Hopp. ad §. ult. Inſt. de obligat. quæ ex delict. naſ. Zoëſ. ad ff. de condict. furt. num. 8.

LXVIII. Commodatarius in communi periculo res commodatas ſubinde tenetur præferre rebus propriis

Collig. ex L. 5. §. 4. ff. commodat. Lauterb. ad ff. eod. num. 12. Aybling. ad ff. eod. num. 16. Hopp. ad §. 2. Inſt. quib. mod. re contrah. obligat. aliique paſſim.

LXIX. Ad hoc ut commodatarius caſum fortuitum præſtare teneatur, non requiritur pactum ſpeciale, ſed ſufficit generale de omni caſu fortuito & periculo præſtando

Collig. ex L. 9. §. 2. ff. locat. L. 6. Cod. de pignorat. act. L. 37. §. 1. de negot. geſt.

Aybling.

Aybling. ad ff. commodat. num. 12. Salicet. in L. 1. Cod. eod. Stephan. cent. 3. quæſt. 29.

LXX. Creditor pignoratitius non tenetur de culpa levisſima

§. ult. Inſt. quib. mod. re contrah. obligat. L. 5. & 6. Cod. de pignor. & hypoth. ac DD. communisſimè.

LXXI. Exceptio SCti Macedoniani filium-familias etiam in conſcientia tutum reddit

Panormit. in cap. fin. de præſcript. num. 27. & 29. Molin. de J. & J. tr. 2. diſp. 301. num. 2. Zoëſ. ff. ad SC. Maced. ſect. 6. aphor. 6. Stryk. in Diſſert. de foro conſcientiæ. cap. 5. num. 60. & ſeqq.

LXXII. Maſculus ſimpliciter fidejubens cum fœmina, ſubducta perſona fœminæ, in ſolidum tenetur ac conveniri poteſt,

L. 48. pr. ff. de fidejuſſ. Zoëſ. ff. ad SC. Vellejan. num. 7. & 8. Aybling. ad ff. eod. num. 6. & ſeqq. Fleck. in Biblioth. Jur. lib. 3. tit. 48. num. 9.

LXXIII. Mulier rectè renunciat beneficio SC. Vellejani,

Collig. ex L. 8. §. 10. L. pen. & ult. §. 4.

ff. ad

ff. ad SC. Vellejan. L. 21. Cod. eod. Gail. 2. Obſ. 77. num. 1. & ſeqq. Theſaur. deciſ. 222. Aybling. ff. ad SC. Vellejan. num. 16. & ſeqq.

LXXIV. In ſenſu Juris tam res immo- quàm mobiles deponi poſſunt,

Collig. ex L. 21. §. ult. ff. de appellat. L. 1. §. 6. ff. de vi, & vi armat. junct. dict. L. 1. §. 33. Lauterb. ad ff. depoſit. num. 10. Harpr. ad §. 3. Inſt. quib. mod. re contrah. obligat. num. 18. & ſeqq.

LXXV. Mandatarius regulariter tenetur de culpa levisſima,

Collig. ex L. 13. Cod. mandat. & L. 21. Cod. eod. Brunnem. Exercit. 21. ad Inſt. mand. §. 8. num. 2. Struv. in S. J.C. Exercit. 22. th. 10. Hahn. ad Weſenb. ff. mandat. num. 10.

LXXVI. Emptor rei Eccleſiaſticæ, ſi emerit rem adhibitis omnibus Solennitatibus ad hoc requiſitis, non eſt onerandus probatione verſionis

Pinell. in L. 2. Cod. de reſcind. vendit. p. 2. c. 4. num. 70. Menoch. de arbitr. Jud. quæſt. caſ. 432. num. 13. &

conſ.

conſ. 114. num. 62. Aybling. ad ff. de contrah. empt. num. 29. & ſeqq.

LXXVII. Juri retractûs conventionalis, pacto retrovenditionis, ſive Juri redimendi rem venditam præſcribitur 30. annis, etiamſi convenerit, ut ſemper, quandocunque & in perpetuum redimere liceat

Collig. ex L. 3. Cod. de præſcript. 30. vel 40. annor. Aybling. ad ff. de Lege commiſſoria. num. 12. & ſeqq. Franz. ad Inſt. de uſucap. num. 16. & quos allegat. Stryk. in uſ. mod. Pandect. de contrah. empt. §. 43.

LXXVIII. Hæreditate vendita Jus accreſcendi pertinet ad emptorem,

Collig. ex L. 2. §. 4. ff. de hæred. vel act. vendit. Bart. in L. 89. ff. de legat. 3. Duaren. Jur. accreſc. lib. 2. cap. 6. Hunn. var. reſolut. lib. 3. tract. 7. p. 1. quæſt. 8. Harpr. ad §. fin. Inſt. de empt. vendit. num. 23. & ſeqq.

LXXIX. Emptione venditione perfecta periculum rei venditæ pertinet ad emptorem, eſto traditio nondum ſecuta ſit

L. 7. pr. & L. 8. ff. de peric. & commod. rei vendit. L. 5. §. 2. ff. de reſcind.

 vendit.

vendit. L. 1. 4. 5. & 6. Cod. de peric. & commod. rei vendit, ac DD. communisſimè.

LXXX. Venditor non ſatisfacit præſtando intereſſe, ſed tenetur rem venditam præcisè tradere

Collig. ex §. Inſt. de empt. vend. §. 2. Inſt. de donat. & L. 11. §. 2. ff. de act. empt. vendit. Zoëſ. ad ff. eod. num. 12. & 13. Struv. in Syntag. Jur. Civ. Exercit. 23. th. 107. Carpz. p. 2. c. 1. def. 15. num. 2.

LXXXI. Locatio conductio perpetua vel etiam ad longum tempus facta non tranſit in emphyteuſin

Zoëſ. ad ff. locat. num. 14. Perez. in Cod. eod. num. 15. Hunn. var. reſolut. lib. 3. tr. 7. part. 2. quæſt. 14. Aybling. ad ff. locat. num. 8. Franz. ad Inſt. de locat. num. 11.

LXXXII. Succeſſor ſingularis non tenetur ſtare locationi ab Authore factæ,

L. 25. §. 1. ff. & L. 9. Cod. de locat. L. 120. §. ult. de legat. 1. Zoëſ. ad ff. locat. num. 40. Lauterb. in Colleg. Theor. pract. ad ff. eod. §. 66. & 67. Hopp. ad §. 6. Inſt. de locat.

LXXXIII.

LXXXIII. Illata vel invecta in prædium ruſticum frugiferum non aliter ſunt pignori, quàm ſi id inter partes nominatim actum ſit

Collig. ex L. 4. pr. ff. in quib. cauſ. pign. vel hypoth. L. 4. pr. ff. de pact. Frantzk. ad ff. in quib. cauſ. pign. vel hypoth. num. 4. Zoëſ. ad ff. eod. num. 2. Neguſant. de pign. & hypot. p. 2. memb. 4. num. 145.

LXXXIV. Sub hypotheca generali, ſive expreſſa ſive tacita illa fuerit, non continentur libri Studioſorum neceſſarii

Collig. ex L. 6. 7. & 8. ff. de pignor. & hypothec. L. 7. Cod. quæ res pign. Schneidevv. ad §. 7. Inſt. de act. num. 43. Stuber. de pign. & hypoth. c. 1. th. 12. Coler. de proceſſ. execut. p. 2. c. 3. num. 132. Sichard. in Cod. de pign. & hypoth. num. 18.

LXXXV. Feudum inconſulto Domino directo nec pignori dari, nec hppothecæ obligari poreſt

Collig. ex cap. 1. 2. feud. 55. & cap. un. §. fin. 2. feud. 8. Weſenb. de feud. cap. 11. num. 5. Vult. de feud. lib. 1. cap. 10. num. 43. Aybling. ad ff. quæ res pign. vel hypoth. &c. num. 7.

LXXXVI. Mulier ratione dotis præfertur omnibus mariti creditoribus, etiamſi expreſſam anteriorem hypothecam habeant,

Collig. ex L. 12. Cod. qui pot. in pign. &c. & ex Nov. 97. cap. 3. Fachin. lib. 3. controv. cap. 99. Mynſ. cent. 4. obſ. 19. Beuth. tract. de Jure Prælat. p. 1. c. 35.

LXXXVII. Bonæ fidei poſſeſſor, ſi ex titulo non improbato rem habeat, tam fructus naturales, quàm induſtriales facit ſuos

Collig. ex §. 35. Inſt. de rer. div. L. 48. pr. ff. de acq. rer. dom. Vinn. Majer. Hopp. ad dict. §. 35. Struv. Exercit. ad Pandect. 11. th. 21. Aybling. ad ff. de uſur. & fruct. num. 19.

LXXXVIII. Bonæ fidei poſſeſſor fructus naturales non facit ſuos irrevocabiliter, ſed extantes tenetur Domino rem ſuam evincenti reſtituere, nisi eoſdem præſcripſerit,

L. 22. Cod. de R. V. Arg. L. 48. ff. de acq. rer. dom. Haunold. de J. & J. tr. 3. controv. 5. §. 3. num. 268. Perez. in Cod. de R. V. num. 22. Franz. ad Inſt. de rer. diviſ. §. 13. num. 98. & ſeq.

LXXXIX. Bonæ fidei poſſeſſor rei ſingularis fructus ante litem conteſtatam conſumptos irrevocabiliter facit ſuos, ac de iis nequidem eatenus tenetur, quatenus inde eſt factus locupletior

Collig. ex L. 4. §. 2. ff. fin. regund. L. 4. §. 9. ff. de uſurpat. & uſucap. Fachin. 1. controv. cap. 58. Vinn. Harpr. ad §. 35. Inſt. de rer. diviſ. Franz. ad Inſt. eod. num. 100. & ſeqq.

XC. Si unus contrahentium dicat contractum celebratum purè, alter ſub conditione, onus probandi incumbit ei, qui contractum conditionatè initum eſſe prætendit

Collig. ex L. 1. C. quæ ſit long. conſuet. Aybling. ad ff. de probat. & præſumpt. num. 6. & ſeqq. & collig. ex Maſcard. de probat. vol. 1. concluſ. 343. num. 1.

XCI. In Cauſis criminalibus, ubi agitur de vita hominis, ſola præſumptio ad condemnationem regulariter non ſufficit

Cap. 14. de præſumpt. art. 22. Conſtit. Crim. Caroli V. & collig. ex L. 5. ff. de pœn. Fachin. 1. controv. cap. 39. Farinac. quæſt. 86. num. 1. Gilhauſ.

in Arbor. Judicia. crim. cap. 6. p. 4. de præſumpt. num. 117. & ſeqq.

XCII. Sponſalia etiam ante ſeptennium contracta valent, ſi malitia ſuppleat ætatem

L. 14. de Sponſ. cap. 3. de Sponſ. & collig. ex cap. 9. & ult. de deſponſ. impub. Sanch. de matrim. lib. 1. diſp. 16. Kugler. de ſponſ. part. 1. quæſt. 6. Franz. ad Inſt. de nupt. part. 1. num. 9.

XCIII. Valent quoque Sponſalia inter cognatos, aut aliter impeditos contracta ſub conditione: *Si Pontifex diſpenſaverit*, dummodo impedimentum ſit tale, in quo Pontifex diſpenſare poſſit, & ſoleat

Sanch. de Matrim. lib. 5. diſput. 5. num. 12. Kugler. de Sponſ. part. 2. quæſt. 5. Laym. Theol. Moral. lib. 5. tr. 10. part. 2. cap. 7. num. 4. Angel. de matrim. impedim. 3. num. 4. Covarruv. lib. 4. decret. p. 2. cap. 3. num. 4.

XCIV. Clandeſtinitas non vitiat Sponſalia

Sanch. de Matrim. lib. 1. diſp. 13. num. 1. Pala. diſp. 1. de Sponſ. p. 2.

num.

num. 15. Kugler. de Sponſ. part. 2. quæſt. 6. Laym. lib. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. num. 3. Wameſ. conſ. 424.

XCV. Pœna conventionalis ſolvenda ab eo, qui injuſtè reſilierit, nec vitiat Sponſalia, nec vitiatur eis,

Haunold. tom. 1. de J. & J. cap. 5. controv. 3. num. 364. Engel. ad lib. 4. decret. tit. 1. §. 2. num. 7. Gletle in Aſſert. Jurid. aſſert. 56. Aybling. ad ff. de Sponſ. num. 43. & ſeqq. Franz. ad Inſt. de nupt. p. 1. §. 7. num. 18. & ſeqq.

XCVI. Sponſalibus indefinitè contractis contrahens exſpectare poteſt, donec pars altera impletionem urgeat.

Gonzal. ſup. cap. 2. de Sponſ. Sanch. de matrim. lib. 1. diſp. 28. num. 2. Kugler de Sponſ. part. 2. §. 1. num. 6. Aybling. ad ff. de Sponſ. num. 36. & ſeqq.

XCVII. Qui contraxit Sponſalia, iis non impletis licitè ingreditur Religionem, etiamſi juramento confirmata fuerint

Suar. tom. 2. de Relig. l. 2. de juram. c. 12. num. 14. & ſeqq. Sanch. de matrim. l. 1. diſp. 43. num. 3. Pala. de Sponſ.

D. 1. p. 18. num. 5. Schambog. in ſua Hecatomb. Diſſert. 81. Maſtr. diſp. 7. de matrim. quæſt. 10. num. 303.

XCVIII. Sponſalia per Matrimonium cum alia contractum non extinguuntur, ſed tantùm ſuſpenduntur,

König. ſup. tit. de Sponſ. num. 62. Wex. in opuſc. Canon. Trid. de Sponſ. p. 1. §. 7. num. 13. Maſtr. de matrim. D. 7. num. 310. Franz. ad Inſt. de nupt. num. 22. Aybling. ad ff. de Sponſ. num. 68.

XCIX. Sponſa de præſenti gaudet lucro Statutario, etiamſi nec cognita nec baſiata fuerit

Collig. ex L. 31. §. pen. ff. de donat. int. vir. & ux. L. nihil. ff. de rer. amot. L. 4. ff. de fund. dot. L. Si uxor. ff. de adult. L. Sed ſciendum. & L. Cum pater. ff. ad L. Pompej. de parricid. Gail. 2. obſ. 8. Mev. ad Jus Lubec. lib. 1. tit. 5. art. 14. num. 12. Heeſ. de acquieſt. conjug. part. 2. loc. 9. num. 34. & ſeqq.

C. Tam Leges quàm Canones conſenſum Parentum in nuptiis liberorum tantùm requirunt de honeſtate, non etiam de neceſſitate & ſubſtantia. *Baſſus*

Baſſus deciſ. 21. num. 6. Franz. ad Inſt. de nupt. part. 2. §. 4. num. 4.

CI. Vinculum matrimonii rati ſolvitur quoque per Diſpenſationem Pontificiam.

Card. Luca in annot. ad S. Concil. Trid. diſcurſ. 27. num. 16. Sanch. de matrim. lib. 2. diſp. 14. num. 2. Franz. ad Inſt. de nupt. part. 2. §. 8. num. 35. & ſeqq.

CII. Non ſolvitur matrimonii vinculum per adulterium

Valent. lib. de indiſſolub. vinc. matrim. cap. 3. Sanch. de matrim. lib. 10. diſp. 2. num. 2. Franz. ad Inſt. de nupt. part. 2. §. 8. num. 40. & ſeqq.

CIII. Bona uxoris marito ſimpliciter & abſque mentione dotis tradita potiùs præſumuntur paraphernalia, quàm dotalia

Gail. lib. 2. obſ. 80. num. 2 & ſeqq. Solis de dote. quæſt. 19. num. 8. & ſeqq. Carpz. part. 1. conſt. 28. definit. 87. Menoch. lib. 3. præſumpt. 6. & 8. Brunnem. ad L. 72. num. 4. ff. de Jur. dot.

CIV. Tutor teſtamentarius non obſtante Aurea Bulla Caroli IV. etiam in Tutela Electorali præferendus legitimo

Rhet. Inſt. J. P. lib. 1. tit. 6. §. 9. Vitriar. Inſt. J. P. lib. 3. tit. 11. §. 5. Freher. in tract. de Tut. Elect. Palat. Ringeler. de Tut. Illuſtr. cap. 3. §. 1. & ſeqq. Franz. ad Inſt. qui teſtam. tut. dar. poſſ. §. 4. num. 10. & ſeqq.

CV. Si tutela alicui invito à Magiſtratu delata ſit, mox ab ipſa delatione appellari poteſt, ſecùs ſi volenti

Collig. ex L. 60. §. ult. ff. de ritu nupt. L. 4. ff. de excuſat. tut. L. 17. §. un. ff. de appellat. L. 13. pr. ff. de excuſat. tut. L. 18. Cod. eod. L. 16. ff. eod. §. 16. Inſt. de excuſat. tut. L. 1. §. 1. ff. quand. appell. & L. 3. Cod. de tut. qui ſat. non ded.

CVI. Tutor curatórve ob culpam latam remotus non ſit infamis

Collig. ex §. 6. Inſt. de ſuſpect. tut. L. ult. Cod. eod. L. 3. §. 18. L. 4. pr. ff. de excuſat. Majer. Hopp. Harpr. ad dict. §. 6. Inſt. de ſuſpect. tut. Stryk. in uſ. mod. Pandect. de ſuſpect. tut. §. 5. Manz. tr. de tut. tit. de ſuſpect. tut. quæſt. 8. num. 78.

CVII. Rationi conformius eſt, pecuniam pupilli vel minoris, ſi ad emptionem rei immobilis deſtinata, & eo fine repoſita ſit, ad res immobiles referendam eſſe

Gletle part. 1. ſelect. quæſt. 12. num. 3. Wiſer. pract. obſ. lib. 1. obſ. 44. num. 14. Engel. in Colleg. Jur. Canon. ad tit. de reb. Eccleſ. non alien. Coler. de proceſſ. execut. p. 2. cap. 3. num. 28. Franz. ad Inſt. de reb. corp. & incorp. §. 1. *num.* 7.

CVIII. Teſtamentum à Scholaſtico S. J. factum valet, etiamſi conſenſus Superioris non intervenerit

Collig. ex Bulla Gregorii XIII. Quantò fructuoſius. *& ex Bulla ejuſd.* Aſcendente Domino. *Sanch. l. 7. de Stat. Relig. c. 8. num. 25. & cap.* 18. *num.* 28. *Azor. tom.* 1. *l.* 12. *c.* 12. *q. 8. Laym. Theol. Moral. l. 4. tr. 5. c. 7. num. 3. Aybling. ad ff. Qui teſtam. fac. num. 65. & ſeqq.*

CIX. Juri ſcripto magìs convenit, quòd Clerici de bonis Clericalibus verè talibus, ac congruæ ſuſtentationi ſuperfluis teſtari non poſſint,

Collig. ex cap. 8. 9. & 12. *de teſtam. nov. 3. cap. 3. in fin. Conc. Aquiſgran.*

1. *cap.*

1.cap.116. Franz. ad Inſt.quib.non eſt permiſſ.fac.teſtam. §.7. num.8. Gletle in tr. Canon. Civ. de teſtam. c.4.§.7. Aybling. ad ff. quiteſtam. fac.poſſ.num.79.& ſeqq.

CX. Filius-familias de peculio adventitio teſtari non poteſt, etiamſi extraordinarium fuerit,

*pr.Inſt.quib.non eſt permiſſ.fac.teſtam. & collig.ex L.penult.Cod.quiteſtam. fac.poſſ. Fachin.5.controv.cap.94. Harpr.Vinn.Hopp.ad dict.pr.Inſt. quib. non eſt permiſſ. fac. teſtam. Manz.ibid.& in tr.de teſtam.valid. & invalid.tit.2.quæſt.1.num.*108.

CXI. In Teſtamento, ſive in ipſo teſtandi actu non poteſt (ſalvo Teſtamento) intervenire contractus, aliúsve actus prorsùs extraneus

Collig.ex L.21.§.ult.ff.qui teſtam.fac. poſſ. Fachin. 5. controv. cap. 32. Harpr. Vinn. Hopp. ad §.3. Inſt.de teſtam. ordinand. Franz. ad Inſt. eod.§.8.num.65.& ſeq.

CXII. In Teſtamento nuncupativo nuda relatio ad Schedulam non ſufficit,

Collig.

Collig. ex L. 21. pr. ff. qui teſtam. fac. poſſ. L. 29. Cod. de teſtam. Receſſ. Imper. de anno 1512. de teſtam. Statut. Archi-D. tit. 1. de teſtam. §. 4. Manz. in tr. de teſtam. valid. & invalid. tit. 4. quæſt. 2. num. 9. & ſeqq. Cov. ad cap. 13. de teſtam. num. 4. Perez. in Cod. de teſtam. num. 12.

CXIII. Teſtamentum in ratione ſcripti nullum valet ac ſuſtinetur in vim nuncupativi, ſi ejus requiſita adſint, eſto teſtator id non expreſſerit,

Collig. ex L. 3. ff. de teſtam. milit. Manz. dict. tract. de teſtam. valid. & invalid. tit. 4. quæſt. 1. num. 125. & quæſt. 2. num. 39. Harpr. ad §. ult. Inſt. de teſtam. ord. num. 7. Aybling. ad ff. qui teſtam. fac. poſſ. num. 133.

CXIV. Teſtamentum ſolenne inſolenniter factum etiam in foro conſcientiæ nullum eſt

Collig. ex L. 4. ff. qui teſtam. fac. poſſ. L. 12. & L. 21. §. 1. Cod. de teſtam. Haunold. de J. & J. tom. 2. tract. 6. cap. 1. controv. 3. num. 30. Gletle in tract. Canon. Civ. de teſtam. p. 1. c. 1.

§. 5. num. 4. Franz. ad Inſt. de teſtam. ord. num. 86. & ſeqq.

CXV. Poſthumus etiam de Jure noviſſimo validè exhæredari poteſt,

Collig. ex L. 27. Cod. de teſtam. Baſſ. deciſ. 33. num. 3. Franz. ad Inſt. de exhæredat. liber. part. 2. §. 3. num. 3. & plurimi apud Harpr. ad §. 1. Inſt. eod. num. 8.

CXVI. Exhæredatio tantùm ob cauſas ingratitudinis in *Nov.* 115. expreſſas fieri poteſt

Dict. nov. 115. Harpr. ad §. ult. Inſt. de exhæredat. liber. num. 66. Zoëſ. ad ff. de liber. & poſth. &c. num. 13. & ſeq. Franz. ad Inſt. de exhæredat. liber. num. 11.

CXVII. Teſtamentum, ſive inſtitutio hæredis metu extorta eſt ipſo Jure nulla

Collig. ex L. 1. Cod. de Ss. Eccleſ. Gail. 2. obſ. 117. num. 4. Brunnem. ad L. 3. ff. Si quis aliq. teſtar. prohibuerit num. 10. Lauterb. ad ff. eod. §. 8. Manz. tr. de teſtam. valid. & invalid. tit. 3. quæſt. 1. num. 11. Carpz.

deſi-

definit. forenſ. p. 3. conſt. 5. definit. 9. Peck. de teſtam. conjug. l. 1. cap. 9. num. 2. & 3.

CXVIII. Qui Jure communi generaliter ac indefinitè teſtari prohibetur, nequidem ad cauſas pias teſtari poteſt,

Collig. ex cap. 1. de N. O. N. Gletle in tract. Canon. Civ. de teſtam. in gen. & in ſpec. cum ibid. cit. Ayb'ing. ad ff. de teſtam. milit. part. 3. de teſtam. ad pias cauſ. num. 34. & ſeqq.

CXIX. In terris Imperii duo teſtes cum Parocho in Teſtamento ad cauſas profanas non ſufficiunt,

Collig. ex cap. cùm eſſes 10. de teſtam. Boer. deciſ. 93. num. 4. Wagnereck ad dict. cap. cùm eſſes 10. Franz. ad de teſtam. ord. num. 79.

CXX. In ſubſtitutione vulgari, niſi de contraria teſtatoris voluntate conſtet, caſus expreſſus continet ſub ſe non expreſſum,

L. 29. §. 5. ff. de lib. & poſth. hæred. Inſtit. L. 3. & ult. Cod. de Inſtit. & Subſtitut. L. ult. Cod. de poſth. hæred. Inſtit. Zoëſ. ad ff. de vulg. & pupill. Subſtitut. num. 7. Aybling. ad ff. eod. num. 6.

num. 6. & ſeqq. Struv. Exercit. ad Pandect. 33. th. 13.

CXXI. Si vulgariter ſubſtitutus & transmiſſarius concurrant, potior eſt transmiſſarius

Collig. ex L. un. §. 13. Cod. de caduc. tollend. Fachin. lib. 4. controv. cap. 62. Struv. Exercit. ad Pandect. 33. th. 17. Aybling. ad ff. de vulg. & pupill. ſubſtitut. num. 41. & ſeqq. Franz. ad Inſt. de vulg. ſubſtitut. num. 28. & ſeqq.

CXXII. Vulgariter ſubſtitutus excludit patrem inſtituti, ſi hic hæreditatem ſibi relatam repudiet

Fachin. 4. controv. cap. 63. Harpr. ad §. 1. Inſt. de vulg. ſubſtitut. num. 17. Franz. ad Inſt. eod. num. 20. Aybling. ad ff. de vulg. & pupill. ſubſtitut. num. 74. & ſeqq.

CXXIII. Si minor inſtitutus hæreditatem ſibi delatam ſemel adierit, non admittitur ſubſtitutus, eſto minor aditione læſus contra eandem in integrum reſtitutus fuerit,

Collig. ex L. ult. Cod. de Succeſſ. Edict. Zoëſ. ad ff. de vulg. & pupill. ſubſtitut. num. 13. Aybling. ad ff. eod.

num.

num. 52. & ſeqq. Zaſ. tract. de ſubſtitut. c. 1. Vinn. ad §. ult. Inſt. de vulg. ſubſtit. num. 2. Harpr. ad eund. num. 22. & ſeqq.

CXXIV. Ad ſubſtitutionem pupillarem requiritur, ut is cui ſubſtituitur, tam tempore ſubſtitutionis factæ, quàm tempore mortis ſubſtituentis ſit in poteſtate ejus

Collig. ex L. 41. §. 2. ff. de vulg. & pupill. ſubſtit. Zaſ. ad L. 2. ff. eod. Polit. tract. de ſubſtit. num. 31. Cov. ad cap. Raynutius *de teſtam. §. 5. num. 31. Harpr. ad Inſt. de pupill. ſubſtit. Franz. ad Inſt. §. 3.*

CXXV. Nec valet ab initio, nec poſtea convaleſcit ſubſtitutio pupillaris facta filio, qui demum poſt ſubſtitutionem factam legitimatus eſt.

Ita præter Auth. mox cit. Aybling. ad ff. de vulg. & pupill. ſubſtitut. num. 10. & ſeqq. Corraſ. ad L. 7. Cod. de impub. & al. ſubſtitut.

CXXVI. Legatarii gaudent Jure accreſcendi, etiamſi verbis tantùm conjuncti ſint

Collig. ex L. 89. ff. de legat. 3. L. 16. §. fin. ff. de legat. 1. L. 80. ff. de legat. 3.

 L. 142.

3. L. 142. ff. de V. S. Vinn. Majer. Hopp. ad §. 8. Inſtit. de legat. Lauterb. ad ff. eod. §. 69. Stryk. in uſ. mod. Pandect. eod. Ludvv. de Jur. accreſc. th. 13. & 14. Franz. ad Inſt. de legat. num. 13. & ſeqq.

CXXVII. Juri Scripto conformius eſt falcidiam etiam à legatis piis deduci poſſe;

L. 1. §. 5. ff. ad L. falcid. & collig. ex L. 49. pr. Cod. de Epiſc. & Cleric. Fachin. 5. controv. cap. 17. Zoëſ. ff. ad L. Falcid. num. 45. Gletle ſelect. quæſt. part. 5. quæſt. 8. num. 76. & ſeq. Franz. ad Inſt. de L. Falcid. num. 8.

CXXVIII. In fideicommiſſis familiæ, eorúmque ſucceſſione conſideranda proximitas reſpectu ultimi fideicommiſſarii, ſeu fideicommiſſi poſſeſſoris

Collig. ex L. 32. §. 6. ff. de legat. 2. Fuſar. de fideic. ſubſtit. quæſt. 484. num. 10. & ſeq. Mazar. de fideic. art. 20. num. 3. & ſeqq. Peregr. de fideic. art. 51. num. 59. Knipſch. de fideic. Fam. Illuſtr. cap. 9. num. 83.

CXXIX. Deſcendentes & aſcendentes fideicommiſſo gravati tam

tam Civili, quàm Canonico Jure præter legitimam etiam Trebellianicam deducere poſſunt,

Collig. ex L. 8. §. 14. ff. de inoff. teſtam. cap. 16. & 18. de teſtam. Fachin. 5. controv. cap. 2. Mant. de conject. ult. volunt. lib. 7. tit. 11. num. 6. Haunold. de J. & J. tom. 2. tr. 7. cap. 4. controv. 2. num. 363.

CXXX. Fratrum filii, ſi ſoli adſint, etiam de Jure novellarum ſuccedunt in capita

Collig. ex nov. 118. Vaſq. de ſucceſſ. l. 2. §. 13. num. 33. Mynſ. cent. 3. obſ. 94. Fachin. 6. controv. cap. 3. Vinn. ad Succeſſ. ab inteſt. ex Jure noviſſ. pag. 49. num. 2. Franz. ad Inſt. de hæredit. quæ ab inteſt. deferunt. num. 79. & ſeqq.

CXXXI. Valet donatio omnium bonorum,

Collig. ex L. 35. §. 4. & 5. Cod. de Donat. L. 8. Cod. de revocand. donat. L. 5. Cod. de inoff. donat. L. 4. Cod. de contrah. empt. & L. 17. §. 1. quæ in fraud. credit. Stryk. in uſ. mod. Pandect. de donat. num. 9. Zoëſ. ad ff. eod. num. 18. Aybling. ad ff. eod. num. 6.

CXXXII. Non omnis donatio pia immunis eſt ab inſinuatione

Collig. ex L. 19. Cod. de Ss. Eccleſ. junct. L. 36. Cod. de donat. Carpz. definit. forenſ. part. 2. conſt. 12. definit. 13. Stryk. in uſ. mod. Pandect. de donat. §. 8. Franz. ad Inſt. eod. num. 12.

CXXXIII. Donatio inofficioſa non in totum, ſed ſaltem pro parte, & eatenus tantùm revocatur, quatenus lædit legitimam,

Collig. ex L. 2. 5. 7. & 8. Cod. de inoff. donat. Gail. 2. obſ. 38. num. 16. Vinn. lib. 2. ſelect. quæſt. c. 33. Franz. ad Inſt. de donat. §. 7. num. 14.

CXXXIV. Donatio inter vivos tantùm ob cauſas ingratitudinis *in L. ult. de revocand. donat.* expreſſas revocari poteſt,

dict. L. ult. Zoëſ. ad ff. de donat. num. 90. Aybling. ad ff. eod. num. 32. Carpz. definit. forenſ. p. 2. c. 12. definit. 31. Molin. de J. & J. tr. 2. diſp. 281. num. 8. Franz. ad Inſt. de donat. num. 15.

CXXXV. Donatio inter vivos etiam ob inſperatam nativitatem liberorum revocari poteſt,

Collig. ex L. 8. Cod. de revocand. donat. Brunnem. ibid. num. 7. Lauterb. ad ff. de donat. th. 53. Zoëſ. ad ff. eod. num. 106. Fachin. 3. controv. cap. 85. Stryk. in uſ. mod. Pandect. eod. §. 17.

CXXXVI. Minor abſque curtoris conſenſu validè donat mortis cauſa

Collig. ex L. 32. §. 8. ff. de donat. int. vir. & ux. Fachin. 5. controv. cap. 61. Haunold. de J. & J. tom. 2. tr. 7. cap. 5. controv. 5. num. 460. Franz. ad Inſt. de donat. p. 2. §. 3. num. 4.

CXXXVII. Filius-familias quoque validè donat mortis cauſa de peculio adventitio extraordinario abſque conſenſu Patris

Fachin. 5. controv. cap. 25. Perez. in Cod. de donat. mortis cauſ. Franz. Inſt. de donat. part. 2. §. 3. num. 5.

CXXXVIII. Valet ſtipulatio inter patrem & filium-familias, ſi reſpiciat peculium adventitium extraordinarium

Collig. ex nov. 117. cap. 1. & Auth. ſeq. Cod. de bon. quæ liber. Hahn. ad Weſenbec. de pact. num. 5. Chriſtin. vol. 4. deciſ. 76. num. 1. Hopp. ad §. 6. Inſt. de inut. ſtipulat.

CXXXIX. Datur obligatio civilis tantùm

Collig. ex tot. tit. Inſt. de lit. obligat. L. 5. §. 2. L. 9. §. 1. ff. de jurejur. L. 56. ff. de re jud. Somet. ad Inſt. de obligat. §. 4. num. 5. Franz. ad Inſt. eod. Strauſſ. Diſſ. Jurid. de obligat. merè Civili.

CXL. Obligatus ad factum tenetur illud præcisè præſtare, ſeu nudum, ſeu prægnans fuerit,

Collig. ex L. 2. ff. de reb. cred. L. 11. §. ult. ff. de legat. 3. Mol. de J. & J. tr. 2. diſp. 562. num. 4. Zoëſ. ad ff. de verb. obligat. num. 53. Gletle de pact. cap. 5. num. 22.

CXLI. Petitorium etiam cum poſſeſſorio retinendæ poſſeſſionis cumulari poteſt,

Collig. ex cap. 4. & 6. de cauſ. proceſſ. & proprietat. Fachin. 8. controv. cap. 6. & 7. Zoëſ. ad ff. de interdict. num. 10. Franz. ad Inſt. eod. num. 18. & 19.

CXLII. Uſucapio ſeu præſcriptio etiam in foro conſcientiæ procedit

Leſſ. lib. 2. de J. & J. cap. 6. dubit. 17.

num.

num. 51. Laym. lib. 3. Theol. Moral. tr. 1. cap. 8. num. 4. Haunold. tract. 5. de J. & J. cap. 2. controv. 1. num. 164.

CXLIII. Actioni pignoratitiæ, ſeu Juri luendi pignus (ſi debitum certo die ſolvi debeat, ac poſſit) mox ab illo ipſo die, atque hac ratione etiam ante oblationem aut ſolutionem debiti præſcribi poteſt

Collig. ex cap. 3. & 4. Cod. de præſcript. 30. vel 40. annor. Weſenb. ad ff. de reſcind. vendit. num. ult. Hunn. in Treutl. de pignor. quæſt. ult. Franz. ad Inſt. de uſucap. num. 14. & ſeq.

CXLIV. Actionibus perſonalibus (ſi deſcendant ex debito indefinitè contracto) etiam cum mala fide præſcribi poteſt,

Vaſq. Illuſt. controv. lib. 2. c. 76. num. 3. Guido Papæ. quæſt. 199. num. 2. Gletle Aſſert. Jurid. 76. Franz. ad Inſt. de uſucap. num. 92. & ſeq. Aybling. ad ff. eod. num. 43. & ſeqq.

CXLV. Præſcriptio & cum dubio ſpeculativo inchoari, & cum dubio practico continuari poteſt, ità quoad primam partem

Engel.

Engel. de præſcript. num. 14. Vaſq. Illuſt. Controv. lib. 2. cap. 77. num. 3. & ſeqq. Schmier. tr. de præſcript. cap. 5. ſect. 1. §. 4. num. 45.

Quoad ſecundam.

Gletle Aſſert. Jurid. 74. Molin. de J. & J. tr. 2. diſp. 63. num. 11. & Engel. loc. ſupr. cit.

CXLVI. Mala fides defuncti non nocet hæredi in ordine ad præſcriptionem extraordinariam

Covarruv. ad c. poſſeſſor malæ fidei de R. J. in 6. p. 2. §. 9. num. 4. Brunnem. ad L. 11. ff. de diverſ. tempor. præſcript. Vaſq. lib. 2. Controv. Illuſt. cap. 73. num. 8. Aybling. ad ff. de uſucap. num. 40. & ſeqq. Franz. ad eod. num. 86. & ſeq.

CXLVII. Fidejuſſor dotis ſervandæ cauſa datus non obligatur, eſto à marito ſponte oblatus ſit,

Collig. ex L. 1. & 2. Cod. ne fidejuſſ. dot. dent. Perez. in Cod. eod. num. 3. Harpr. Hopp. ad §. 1. Inſt. de fidejuſſ. Fachin. 8. controv. cap. 76. Franz. ad Inſt. de fidejuſſ. §. 5. num. 13. & ſeq.

XLVIII

CXLVIII. Fidejuſſor in duriorem cauſam acceptus obligatur quoad Summam concurrentem

Collig. ex L. 11. §. fin. ff. de conſtitut. pecun. L. 1. §. 4. ff. de V. O. L. 33. ff. mandat. Zoëſ. ad ff. de fidejuſſ. num. 9. Weſenb. ad ff. eod. num. 5. Harpr. Hopp. ad ff. 5. Inſt. de fidejuſſ. Aybling. ad ff. eod. num. 14. & ſeqq. Manz. in tract. de fidejuſſ. cap. 5. num. 43.

CXLIX. Fidejuſſor ſimpliciter acceptus non tenetur ad intereſſe moræ à debitore principali contractæ

Collig. ex L. 8. de eo quod cert. loc. Struv. Exercit. ad Pandect. 18. th. 73. Zoëſ. ad ff. de eo quod cert. loc. num. 13. Stryk. in uſ. mod. Pandect. eod. §. 5. Brunnem. ad dict. L. 8. ff. eod. num. 1. & 5.

CL. Fidejuſſor ſe obligans ùt debitorem principalem non gaudet beneficio excuſſionis vel ordinis

Gail. lib. 2. obſ. 28. num. ult. Fachin. 8. controv. cap. 54. Hering. tract. de fidejuſſ. cap. 27. p. 1. num. 118. & ſeq. Harpr. ad §. 4. Inſt. de fidejuſſ. Franz. ad Inſt. eod. §. 9. num. 36. & ſeq.

Corollarium Corollariorum maximum : In Jure noſtro non datur Antinomia, ſive Legum contrarietas.